

DIRECTOR
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: înveială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Principiile dela Geneva

În legătură cu hotărîrea favorabilă tezei românești, adusă Luniă trecută, în 19 Septembrie, de Consiliul Ligii Națiunilor, în cauza mult agitată a optanților unguri — a cărei soluție definitivă s'a amânat totuși pe sesiunea din Decembrie c. — dăm aici, cu titlu de document, cele 3 principii cari stau la baza aranjamentului.

Ele sunt următoarele:

1. — *Dispozițiunile regulând pacea în urma războiului dela 1914—1918 nu esclud aplicarea unui plan general de reformă agrară supușilor unguri (inclusiv cei cari au optat pentru naționalitatea ungară).*

Cât despre art. 250, el interzice aplicarea art. 232 proprietății supușilor unguri în teritoriile cedate. Dar după termenii acestui articol, interdicțiunea de retențiune sau de lichidare nu poate restrânge libertatea de acțiune a României, peste ceea ce ea ar fi fost, dacă articolele 232 și 250 n'ar fi existat. În ipoteza, că nici una din aceste dispozițiuni n'ar figura în tratat, România n'ar fi putut fi lipsită de dreptul de a promulga legea agrară, pe care ea ar fi socotit-o necesară exigențelor poporului ei, sub rezerva obligațiilor decurgând din regulile dreptului internațional. Or, nu există nici o regulă de drept internațional care să excepteze pe supușii unguri dintr'un plan general de reformă agrară.

2. — *Nici o inegalitate nu trebuie să existe între Unguri și Români nici în termenii legii agrare, nici în maniera în care ea este aplicată.*

Orice dispozițiune a unui plan general de reformă agrară, care ar crea expres sau ar tinde să creeze de fapt o situație specială Ungurilor, în prejudiciul acestora și în avantajul Românilor sau supușilor altor state, ar fi de natură să creeze o prezumțiune de confiscare sau de lichidare deghizată lovind proprietatea supușilor unguri, ca atari, cu violarea art. 250 și ar îndreptăți tribunalul arbitral mixt să ocupe de ea. Acelaș lucru în ipoteza unei aplicațiuni diferențiale a legii agrare.

3. — *Cuvintele „confiscare” și „lichidare”, menționate de art. 250, care nu vizează decât teritoriile cedate de Ungaria, se aplică numai măsurilor luate contra proprietății unui Ungur în zisele teritorii și numai întrucât acest proprietar este supus ungar.*

Facultatea ce și-au rezervat puterile aliate prin art. 232, de a reține și lichida bunurile ungurești, de pe teritoriile lor, în momentul intrării în vigoare a tratatului, se aplică bunurilor unui Ungur ca supus al unei țări foste inamică. Nu-i destul că aceste măsuri să ducă la confiscarea bunurilor de către guvern și ca proprietarul să fie Ungur, mai trebuie încă, să fie vorba de o măsură care n'ar fi fost aplicată, așa cum a fost, dacă proprietarul bunurilor n'ar fi fost Ungur.

Ortodoxia la lucru

Cum se finanțează edificarea „catedralei” ortodoxe a protopopului Opreanu din Diciosânmărtin *)

de Pr. Ioan Borza.

La Diciosânmărtin, jud. Târnava-mică, căreia aparține și Blajul nostru, se edifică o frumoasă biserică ortodoxă. Și de ce nu, chiar mai multe, chiar catedrale. Lucrul e laudabil... Zilnic se lucrează stăruitor, și, având de lucru prin acest oraș, poți vedea un domn în haine negre cum se plimbă printre șafuri și supraveghează, înconjurat de alți domni și doamne. E protopopul Opreanu cu... proseliții săi.

Puțin înainte prin August, notarul comunei noastre Chesler și a altor două comune (Făget și Tăuni) — cari, acestea din urmă, sunt fără un singur ortodox — aduce la cunoștința consiliului comunal, că are ordin dela administrație, urgitat de 3—4 ori, ca „în timp de 48 ore să trimită prin curier suma de 2000 lei, pentru... edificarea catedralei din Diciosânmărtin”. Am protestat, dar notarul ce să facă, — de silă... bucuros.

M'am întrebat și am cercat și pe alții să-mi explice cum vine asta și n'am putut înțelege nici cum, până mi-am adus aminte, că e o contribuție pentru biserică... dominantă. Am îndrăznit apoi a combina: Opreanu... liberalii... prefectura... pretorul și, bietul, mi-am explicat cu greu noua dare. Se va fi procedat de sigur tot așa și cu celelalte comune din județ, de ce a-și ridica cuvânt în potrivă chiar eu?! Vor fi alții mai chemați... Dar comuna Chesler, e poate cea mai săracă din județ, contribuabilii nu-și pot nici pe jumătate achita darea dreaptă, sunt înfundați la datorii prin bănci ca să poată trăi. *N'avem bani la comună nici să reparăm un pod, sau un drum din cele multe, toate mizerabile, mulțumită bunei noastre administrații. Biserica parohiei unite, trecută de un veac, din lemn putred, se dărăcă azi-măine, deja a plecat din cimitir de mult cu teren cu tot, plouă în ea și ni-e teamă să ne mai urcăm pe coperiș; nici venit de un Leu — de repartiție pe popor nici vorbă — nu se poate. Dela stat, după trei rugări, am obținut abea 5000 lei, iar când celce scrie aceste șire a umblat*

*) Interpeleți din mai multe părți asupra aruncului „ortodox” ce se face — pe cât știm, din ordinul dlui prefect Lucescu — asupra tuturor comunelor din județ, eram chiar pe calea verificării informațiilor câștigate, când ni-se trimite acest articol, vrednic de a fi cunoscut în toată provincia noastră bisericească. Fiind organul nostru supus, tot din partea dlui prefect Lucescu, unei arbitrare cenzuri preventive, nu-i eschis ca articolul să ne fie tăiat, dar suntem ferm hotărâți să-l dăm, în acest caz, în toți numerii ce urmează până va putea vedea lumina tiparului. — Prea este anume mare îndrăzneala unor oameni, cari cred că totul se poate în această țară a României întregite. N. R.

la cerșit pentru biserică, intrând, din greșală la câțiva domni ortodocși foarte bogați din fosta capitală a județului nostru mi-au întins (exact ca unui cerșitor ce adună pentru... rachi) 5—10 Lei.

Dar ortodocșii noștri nu colectează (cum să cerșească biserică dominantă?) ei... urgi-tează cu administrația. Și-apoi să se afle cineva care să califice așa procedură drept „hoție”! Ar fi un imprudent, căci vine doară de sus. Totuși a-și întreba pe păr. Opreanu, care supravghiază chiar acum la așezarea fundamentului: *Care e piatra din colț pe ce se clădește catedrala, în care de vom intra ne vom ruga: Doamne iartă-i pe acei cari au clădit acest sfânt locaș! Dar până atunci vom face o umilită cerere dlui prefect, ca de știe ceva de bănușii satelor noastre prea necăjite, și dacă aceia nu s'au cheltuit încă la... punerea fundamentului, să binevoiască a ni-i retrimite. Alt-cum vom fi siliți a ne plânge altora și rog pe frații preoți din comunele cari, fără voie, au contribuit și au devenit ctitori ai catedralei păr. Opreanu, să ne solidarizăm pentru a ne pretinde înapoi cu dreptul ce ni-s'a luat cu forța sau pe ascuns.*

Și încă ceva. Când, frați preoți uniți, veți merge vre-o dată prin Diciosânmărtin și va trebui să treceți pe sub ferestrele protopopului Opreanu, gândiți-vă de-acasă ce să-i răspundeți: treceți la ortodocși sau nu, căci o să trimită vre-un proselit, care vă va invita la dsa și o să vă întrebe în doi peri. O să vă facă față dulce și o să vă promită parohii ortodoxe bogate, ca'n povești. Vă va arăta apoi listă de foști „uniași”, „renegați”, trecuți de curând la sinul maicii lor, vă va trage atenția că'n listă se află cieriți, învățători, intelectuali (toți într'adevăr „renegați”) ba, foarte probabil, și copii, căci după o rețetă nouă a unui pretoraș, ce poartă și azi peană în pălărie, copiii până la 20 de ani, de vor trece părinții lor, urmează religia nouă a părinților. — Așa cântă păr. protopop Opreanu, secondat de administrație.

Grijiți apoi frați preoți uniți, cari — ca și mine — aveți în comună și parohie ortodoxă și preot, că taica Opreanu va da un ordin sever preoților săi să aducă o hotărîre a curatoratului în virtutea cărei hotărîri se va intra prin case, ca să se stăruie mai de aproape pentru treceri la ortodoxie. Subscrisul am asistat și la o astfel de... „treabă”.

Iar dacă vre-un poporan unit se va exprima că voește să doneze ceva bisericii sale,

grijiți să nu ajungă la urechile dsale, că-l va desmâta serios — cazul e și în comuna ce administrez. Poate se va „deplasa“ chiar la fața locului, ca un fel de anchetă, și, ce mai știi, sprijinit de vre'un pretoraș, ca cel menționat, va scoate și... diurnă și cheltuieli efective.

Dar ajunge deocamdată! Poate că timpul făcător de minuni ne va mai aduce și alte surprize.

Un lucru e sigur: păr. Opreanu dela Sântmărtin își înțelege deplin chiemarea și muncește sărguincios la întărirea și lățirea ortodoxismului în jud. Târnavei Mici, grație și administrației ideale, care ne servește în adevăr... prompt și neșovăitor.

Comemorarea centenară a episcopului M. Pavel. La 2 Octomvrie c. se va așeza pe zidul bisericii din *Recea* (jud. Satumare), unde s'a născut episcopul Pavel, o marmură comemorativă, la care act comitetul organizator, patronat de Preasfințitii episcopi dela Oradea și Gherla, invită întreagă obștea românească.

În programul serbărilor este o liturghie, pontificată de Preasfințitul Iuliu al Gherlei, după care va urma un parastas pentru sufletul marelui arhieru al bisericii noastre. În legătură cu acest parastas se va face comemorarea prin discursuri festive rostite din partea delegațiilor tuturor eparhiilor noastre, a ministerului de culte, și a altor instituții și autorități cari vor ținea să participe la această solemnitate pioasă.

Plecarea din Baia mare la Recea se va face cu autobuse chiar în ziua serbării la ora 8½ dimineața și doritorii de a lua parte la aceste serbări sunt rugați să se anunțe la oficiul protopopesc unit din Baia-mare

Sanctitatea Sa patriarhul despre regență și concordat. Interviewat din partea unui ziarist dela „Dimineața“, patriarhul Miron a dat câteva deslușiri atât privitor la situația sa ca regent, cât și în ce privește concordatul. Găsim deci a fi de interes pentru noi să reținem în cele următoarea, cuvânt de cuvânt, relatarea numitului ziarist.

— *Știu, am ghicit ce te aduce la mine,*

mă întâmpină zâmbind, în fața biroului de lucru, patriarhul Cristea.

— Sunt diverse svonuri — spun eu —, iar unele ziare au publicat că anumite orânduiri bisericești s'ar opune la prezența Inalt Prea Sfinției Voastre în Consiliul de regență.

„Dimineața“ ar dori să afle...

Dar, înaltul patriarh nu mă lasă să termin.

— *Ai spus bine, că sunt svonuri.*

Eu n'am să ți-le desmint, după cum nici nu ți-le voi confirma.

Știi pentru ce?

Pentru că unui membru din regență, — când este vorba de chestiuni în legătură cu regența — i-se impune tăcere.

Tăcerea pentru noi este o datorie!

A fi bărbat de stat, cu răspundere pentru interesele statului și ale neamului, este a ști să taci.

Nu mai inzist în această direcțiune, și rog pe patriarhul Miron Cristea să ne spună ceva despre Concordat:

— *Nu este încă totul terminat. Interesele noastre nu vor fi însă cu nimic știrbite...*

Un blamaj

— În jurul „Lourdes-ului românesc“ —

Cu toată supărarea fraților dela „Telegraful“ sibian și alte oficine ale ortodoxiei, prevederile noastre s'au verificat mai curând decum ne-am fi putut aștepta.

În loc de a se fi ajuns la constatări — puțin mai autentice decât cele făcute de secția de jandarmi — de minuni, s'au făcut constatări cu totul de altă natură, cari numai onoare nu pot să aducă celor ce credeau că sunt în drept să proclame ivirea unui adevărat „Lourdes românesc“. În loc de-a se constata, că apa dela Smeeni are puterea vindecătoare ce i-s'a atribuit, s'a făcut constatarea că acea apă a ajuns „un cuib de infecție“, care trebuie desființat, spre „a pune — cum se exprima un raport al serviciului sanitar — capăt ticăloșiei dela Smeeni“, care a luat proporțiile unei mari primejdii publice.

Dar pentruca să nu ni-se poată spune, că exagerăm, sau că vorbim din vânt, lăsăm să urmeze câteva pasagii dintr'un articol al ziarului „Cuvântul“ care în numărul său dela 20 Septemvrie c. scrie, sub titlul: „Traficarea superstiției“, următoarele:

„Autorii sunt preotul dintr'o comună apropiată și d. Ionescu-Brădeanu, deputat liberal de Buzău.

„Revelațiunea s'a pus la cale după maniera clasică. Preotul a avut ‚vise‘ și vedenii, pe care a ținut să le împărtășească drept-credincioșilor lui în zilele de slujbă, la biserică.

„Apoi s'au pregătit ‚minunile‘ și pacienții misterioși, cari s'au ‚vindecați‘, fără ca nimeni să poată lua act veridic de miraculoasa vindecare...

„S'a dus totuși vestea prin partea locului. ‚Copilul orb‘, care și-a recăpătat vederea — dar despre care în mod cinstit, nimeni nu poate spune a-l fi văzut — a deslănțuit cu forță primejdioasa sugestiune. În urmă a intervenit publicitatea entuziastă a ‚Universului‘ — și colaborarea oficială a jandarmilor locali.

„Între timp, prin îngrijirea cucernică a preotului și cu aprobarea tovarășului său, a dlui Ionescu Brădeanu, a fost instalată la fântâna din Smeeni o casetă, unde suferinzii depun ofrandele lor pentru... fântână! S'ar zice, că, aidoma divinităților păgâne, fântâna nu-și distribuie ‚minunile‘, dacă nu i se jertfesc în ‚poșetă‘ bancnote, sau metal.

„La mlaștina și fântâna din Smeeni, unde este preferabil pentru influența curativă să nu te despoi — la propriu și la figurat — de cât Luni, Mercuri și Vineri, zile de post —, se adună mii de suferinzi ademeniți. Fiecare lasă câte ceva, după putere, căci dela cei vechi a rămas superstiția, că a trage chiulul ‚minunei‘ înseamnă a-ți pierde efectele binefăcătoare. Vă închipuiți dacă se strâng aici sume — și dacă este o afacere.

„E drept, i-se dă un motiv religios. Când într'o zi la Buzău, doctorul Teișanu, medicul șef al județului, protesta cu indignare împotriva șarlataniei infecțioase, care trebuie să înceteze, d. Ionescu Brădeanu, ‚managerul‘ ei, l-a rugat în confidență:

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Albina și vulturul

Cuvânt adresat Papei, la jubileul Propagandei, din partea clericului orădan Silviu Voștinar *)

Preafericite Părinte,

Implinindu-se trei veacuri dela înființarea acestui Colegiu, a acestei Alma Mater, suntem fericiți că ne putem afla aci înaintea Ta și a întregului Tău Senat în această curte măreață, nu numai noi cari în prezent învățăm și ne pregătim în această cetate, ci și foarte mulți dintre înaintașii noștri, cari în largul lumii muncesc pentru sporul și lățirea împărăției lui Hristos între oameni și cari, ca și uniți Ție cu

*) Din prilejul jubileului tricentinar al „Colegiului de Propoganda Fide“ (22—9 Maiu c), foștii și actualii alumni ai acestui Colegiu au aranjat, la 24 Maiu c., în fața sf. Părinte al Romei o solemnitate deosebit de impresionantă, o așanumită „Academia poliglotta“, la care s'a vorbit în toate cele 28 limbi cari aparțin studenților teologi ai Propagandei. Discursurile rostite cu această ocazie s'au scos acum de curând într'o elegantă publicație festivă — împodobită cu numeroase ilustrații, în frunte cu aceea a sf. Părinte —, din care reținem acest cuvânt al clericului S. Voștinar, care ne face cîntea de-a fi ajuns, cu discursul său principal, rostit în limba latină, chiar în fruntea publicației. — Dintre clericii români au mai ținut discursuri următorii: Ioan Cristea din arhidieceză, Ioan Pavel și Emilian Lemeni, ambii din eparhia Gherlei. N. R.

sufletul și cu inima, au întreprins cu dragoste și însuflețire drumul spre Roma.

Trecând cu gândirea peste lunga serie a celor trei sute de ani, îmi naște în minte icoana înaintașului Tău de pie memorie Urban al VIII-lea. Chipul acestui Pontifice nemuritor nu prea se află pictat sau sculptat, dar el și-a transmis memoria sa posterității prin stema sa și a familiei Barberini. Cele trei albine figurate în acea stemă ne atrag atențiunea nouă, mai mult, acestora din Colegiul Urban, cari ne mândrim că suntem fiii ai lui, căci privirile noastre când se opresc asupra lor, fac să ne aducem aminte de acel elogi adus sfintei mucenițe Cecilia, care ar trebui să-l dorească din inimă orice servitor adevărat alui Hristos: „... ca o albină înțeleaptă îți slujește Ție, Doamne“.

Precum albinele în timpul verii aleargă acolo unde zefirul suflă ușor, unde soarele este dulce și unde dumbrăvile sunt înflorite, și precum de pe gingașele flori ele strâng nectarul ca să-l transforme în miere și în ceară, tot asemenea noi, din țări îndepărtate am alergat la tine o mamă Roma, la Tine Petre. Aici, este încântătoarea dumbravă alui Isus Hristos, aici în pământul frământat cu sângele mucenicilor și în căldura binecuvântată a Soarelui adevăratei credințe, cresc florile cele mai minunate și mai încărcate de nectarul ce noi căutăm: cultura și morala romană.

Noi cari avem fericirea de-a petrece în

această grădină încântătoare a Romei, ca și niște albine înțelepte vom căuta să culegem ceara care alimentează făclia ce luminează popoarele cari zac încă în întunec și în umbra morții, iar din florile culturii și ale moralei romane vom culege mierea aceea dulce, care gustându-o oamenii se vor recrea și întări pentru a încunjura pășunea cea aducătoare de moarte a păcatului, care este rodul neascultării protopărinților. Aceasta este menirea albinelor din coșnița Urbană, care împlinesc acum trei sute de ani.

Concepută această operă măreață de evlaviosul Ioannes Baptista Vives, a fost dusă la îndeplinire de Papa Urban al VIII-lea, care prin bulla „Immortalis Dei Filius“ dela 1 August 1627 înființă Colegiul, înzestrându-l în aceeași vreme și îmbogățindu-l atât din nobilele daruri ale sf. Scaun cât și din propria sa avere; și astfel s'a născut acest Institut, spre care de trei veacuri aleargă tineri din toată lumea, și care a fost aprobat și de sacra Congregațiune de Propaganda Fide, înființată cu câțiva ani mai înainte.

În numita bullă acest institut a fost numit: „Pontificium Collegium Pastorale Urbanum pro propaganda ac tuenda Catholica Fide“ și a fost încredințat canonicilor celor trei basilici patriarhale. După 14 ani însă, același Papă prin bulla „Romanus Pontifex“ încredințează direcțiunea Institutului fratelui său, Cardinalului Antoniu Barberini, dar așa,

„— Lasă doctore, că ne trebuie să terminăm biserica cea...”

„Este vorba de o biserică ridicată din roșu de către fostul prefect al județului, d. Oroveanu.

*

Așa s'a născut acest „Lourdes românesc”, care va rămânea o veșnică pată de ceriul „minunilor” ortodoxiei române, iar pentru a putea avea o icoană despre ce a fost la Smeeni, mai dăm din un număr anterior (18/IX) al aceleiași ziar următoarele amănunte, puțin edificatoare, publicate sub titlul: **Oroarea dela Smeeni.**

„— Ce se petrece la Smeeni?”

„În jurul fântânei se întinde o mocirlă, iar în preajma mlaștinei câmpia pe care nu este un cōpac, o casă, un adăpost.

„Suferinzi se înghesuiesc în jurul noroiului miraculos, ca mulțimea pe trotuar la trecerea unei parade, ca populația deslănțuită în Joia Moșilor, un atrupament și lamentabil și ignobil, în care promiscuitatea respinge toate barierele respectabilității omenești.

„Femei, bărbați, copii, se desbracă în pielea goală unii în fața altora, unii lângă alții, — și ofticoși și paralitici, exematoși și schilozi, sifilitici, și nevropați, cu leziuni exterioare sau minate de cancerul teribil, cu vederea turbure, ori ficatul prăpădit, intră unii peste alții în mocirlă, se ung unii după alții cu noroi, se spală la olaltă în apa inocentă a fântânei.

„Acolo, de unde unul și-a uns exemele infectate, cu grije un altul ia din mlaștină ca să se ungă pe la ochi, și evlavia... în care se exhibă atâta mizerie fiziologică scabroasă, dă acelei priveliști înfiorătoare aspectele unei elucubrații infernale...”

„Aceasta este Smeeni. Configurația schițată aci e doar rezumativă. Realitatea este în adevăr... halucinantă”.

*

În fața acestei situații, mai înregistrăm și următoarele cuvinte ale organului oficial al Sibiului (Nrul dela 9 Septemvrie), care a crezut că ne poate muștra, pentru atitudinea noastră:

„Miraculoasa fântână, de pe pământul țării noastre întregite, n'are, cum vedem, darul

d'a fi pe placul Unirii dela Blaj, și de aceea trebuie combătută din vreme, nu cumva să se asemene acel loc — fiindcă este al ortodoxiei — cu un Lourdes din străinătate...

„Așa se apără interesele naționale (sic!) la Blajul de astăzi, în ziarul, care se pretinde a fi organ național românesc. Halal patriotism!” —

Halal! — spunem și noi, compătîmind din tot sufletul pe ceice au crezut că pot scoate și din rușinea dela „Smeeni” o armă împotriva românismului nostru.

Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!

Știri mărunte

PENTRU CLERICII ARHIDIECEZANI. Nepunându-se deschide Seminarul teologic din Blaj la data obișnuită de 1 Octomvrie, toți alumnii seminariali, atât cei dela Academie cât și cei dela Cursuri, vor rămânea la vetre până la data care li-se va comunica din partea Rectoratului — dată care nu se poate fixa de pe acum cu exactitate, dar care la nici un caz nu va trece peste ziua de 1 Noemvrie c. — Rectoratul seminarial.

Rectoratul teologic din Gherla ne roagă să anunțăm, că clericii acelei eparhii sunt invitați, ca, în vederea deschiderii noului an școlar, să se prezinte în Seminar pe ziua de Luni, 3 Octomvrie c. după masă.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. Nicolae Oprîș adm. parohial la Orășia, iar la Institutele de învățământ din Blaj au fost angajate următoarele puteri noi: dș. *Cecilia Man* și dș. *Lucreția Receanu*, profesoare la școala normală de fete, dșoara *Cornelia Rebreanu*, profesoară la liceul de fete, iar d. *Aurel Rusu* profesor la liceul de băieți.

Amintirea episcopului Prohászka. O circulară a noului episcop dela Alba-regală (Ungaria), și urmașul în scaun al mult regretatului episcop Prohászka, anunță ca memoria lui va fi eternizată între altele și prin o biserică în orașul său de reședință, care-i va purta numele. Mai aflăm apoi din această circulară, că societatea sf. Ștefan din Budapesta a cumpărat întreg lăsamântul literar al marelui episcop, urmând să scoată în 20—30 volume, »Operele complete» ale lui Prohászka. Sub tipar le va aranja, în această nouă ediție, par. Dr. Antoniu

Schütz, urmașul său la catedra de teologie dogmatică dela universitatea din Budapesta.

Locale. Duminica viitoare, a săptămânei a doua după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală p. Vasile Suciu, prefectul tipografiei și librăriei seminariale.

— Duminica trecută s'a ținut, în Roșia de pe Secaș, *adunarea generală a despărțământului Blaj al Astei culturale*, un adevărat eveniment pentru sătenii de acolo și din comunele învecinate. Incepând cu predica din biserică, rostită de p. Ștefan Roșianu, președintele despărțământului, și până la producția teatrală, aranjată în seara zilei cu copiii de școală, totul a fost pus în serviciul apropierei sufletului țărănesc de binefacerile culturii și ale progresului pe pe toate terenele. În chip special au servit acest scop povețele și îndemnurile luminoase date în însași adunarea despărțământului (de președintele ei, de d. deputat Coltor, de profesorul Lupeanu și alții), minunatele prestații artistice în declamare și cântare ale dșoarei Sili Munteanu și d. Traian Rusu, și premiile împărțite pentru portul și jocurile naționale, cari nu se vor uita în curând. — Incolo adunarea a aranjat chestiile curente, dând conducerii cuvenita descărcare pentru gestiunea ultimului an, care poate sta cu mândrie alături de cei mai rodnici ani ai acestui despărțământ.

— Măine va avea loc în catedrală invocarea Spiritului Sfânt, iar Luni se va oficia obișnuita sfințire a apei și parastasul de comemorare a M. Sale Regelui Ferdinand, cari deschid *noul an școlar* al liceului și a școlii normale de băieți. — Școlile de fete și Academia de teologie își vor deschide porțile — din cauzele cunoscute — cu ceva întârziere.

„Logodintei” lui Manzoni. Implinindu-se anul acesta un veac dela publicarea frumosului roman »Logodintei» de Alexandru Manzoni, tradus în toate limbile Europei și cunoscut în lumea întreagă, Italia a aranjat de curând serbări jubilarie în onoarea marelui său fiu. — În legătură amintim și noi, că Manzoni s'a născut la 1785 din familie catolică, dar sub influința ideilor enciclopediștilor francezi și-a pierdut cu totul credința. La catolicism l-a readus nevastă-sa, o protestantă din Elveția trecută

ca după moartea lui să ajungă în posesiunea Congregațiunii.

Prin donațiuni și binefaceri splendoarea Institutului crescă din zi în zi, și — amintesc mai mult în treacăt — Alexandru al VIII-lea, care a dispus ca alumnii să presteze jurământ, a unit cu Colegiul Urban și pe acela al Maroniștilor din Ravenna. Și alți mulți binefăcători, atât din cinul preoțesc cât și laici, au contribuit la înzestrarea și îmbogățirea lui.

Astfel au mers lucrurile cu noroc până când veniră sângeroasele tulburări ale revoluțiunii franceze și ale imperiului Napoleonice, când Institutul de două ori a fost despoiat de bunurile sale, iar alumnii împrăștiți prin lume. Pius al VII-lea, împreună cu Cardinalii Consalvi și Della Somaglia cu drept cuvânt se pot numi astfel reîntemeietorii Colegiului Urban, și venind apoi până în vremile mai recente trebuie să mai pomenim pe Leon al XIII-lea, cel atât de preocupat de școlile noastre și pe Tine, Preafericite Părinte, care cu atâta bunăvoință și dragoste părintească ai răspuns justelor dorinți ale Eminenței Sale Cardinalului Guilielm Van Rossum, dăruindu-ne pentru Colegiu o casă nouă și sănătoasă.

Ce voi aminti apoi despre faptele mărețe săvârșite de fiii acestui Colegiu în decursul acestor trei veacuri. Ce voi spune despre munca lor apostolică, ce despre sfințenia care a strălucit chiar și în aceia cari înainte de vreme au fost secerați de moarte între înșeși

zidurile lui. Apoi despre Cardinali, Patriarhi, Arhieri și în urmă despre uriașa ceată a preoților și neobosiților misionari cari au ieșit din sinul lui. Cum voi preamări pe mucenicii cari pentru credință și-au dat viața prin temniți mucedă și intunecoase, cum s'a întâmplat cu Melchior Tasbas, episcopul armean, sau pe aceia cari au fost uciși cu săbii, cu lănci, sau cu pietri, cum sunt Petru Cesi, Nicolae Borkovich, Iacob Foelech și alții. Au nu toate acestea dau dovadă, Părinte sfinte, despre vrednicia Colegiului din care au ieșit, a Colegiului care stă acum înaintea Ta?

Să ne întoarcem deci cu gândul iarăși la albine, să le cercetăm bine și să căutăm a le imita.

Dar cealalte Colegii din Roma, Colegiile atâtor neamuri au nu sunt toate fiicele acestei »Alma Mater». Fie-mi deci permis ca folosind cuvintele sf. Leon cel Mare să zic: »Aici șirul leviților este mai strălucit, demnitatea bătrânilor mai mare și ungerea preoților mai sacră... ca, precum Unul s'a jertfit pentru toată lumea, așa a Unuia să fie împărăția peste toate popoarele».

Privind apoi semnele de pe stema Ta, Preafericite Părinte: asupra celor trei globulele, cari ne amintesc despre misterul sf. Treimi, figurat odinioară în inima sfintei Clara, vedem întinzând aripile un vultur. Mica albină sfioasă și timidă zburând prin adâncurile codrilor parcă ar vrea să însemneze umila

muncă a Colegiului nostru în primele lui zile; azi însă mântuirea popoarelor cere mai mult și de aceea Isus Hristos a dăruit bisericii sale un vultur. Te-a dăruit adecă pe Tine de Părinte al ei, care din zborul de vultur cu ochiul ager și privirea pătrunzătoare ai cuprins întreg câmpul acela imens, care și-a fost încredințat spre păstorire, iar din clerul indigen al neamurilor pământului ne-ai recrutat și pe noi ca pregătindu-ne să dai și mai mult avânt expedițiilor apostolice. Noi deci, văzându-Ți zelul și grija ce ne porți, înțelegem acele cuvinte ale lui Moisi, unde zice: — Precum vulturul îndemnându-și puii la zbor și zburând pe deasupra lor își întinde aripile, astfel a luat Domnul pe poporul său și l-a purtat pe umerii săi.

Și acum, Părinte sfinte, milostivește-Te a primi tot respectul și reverințele noastre. Facă cel Atotputernic, ca înmulțindu-se nectarul prin flori, să se înmulțească și albinele; iar Tu, preasfânt Părinte, ca un adevărat vultur al lui Hristos să zbori în adâncurile munților și din ascunzișurile întunecoase ale păgânătății și ale greșeli să scoți, pradă îmbelșugată, pe care apoi s'o sădești în cer, unde vor rămânea pururea în floare, căci »ale sfinților tinerețe ca ale vulturilor se vor înnoi».

Citiți și răspândiți »UNIREA»

la catolicism, care a știut să-i inspire mai apoi dragos/ea în adevăr impunătoare, pe care a arătat-o Manzoni toată viața bisericii sale.

„**Neamul românesc**” și **regența patriarhului**. »Neamul românesc« al dlui N. Iorga publică în numărul său del 18 Septembrie următoarele șire referitoare la chestia regenței patriarhului: I. P. S. Sa patriarhul Miron, — într'un interview dat *Dimineții* — nu desminte și nici nu confirmă știrile despre plecarea din Regență. Interviewatul adaugă: »Tăcerea pentru noi, este o datorie! A fi bărbat de stat, cu răspundere pentru interesele statului, și ale neamului, este a ști să taci«. — Cu totul respectul pe care îl purtăm capului bisericii noastre, noi credem, că patriarhul României nu poate fi bărbat de stat. Cel mai înalt ierarh, este reprezentantul bisericii, și atât. Cât despre teoria tăcerii, a discreției, și a operațiilor tacite, de culise, să ni se dea voie să atragem de astă dată atenția *bărbatului de stat*, că deschide, larg, drumul comentariilor. Și opunia publică le face, oricât ar supăra lucrul pe bărbații de stat, vorbăreți ori taciturni.

O împăcare a dușmănilor dintre Români americani. Se știe, că diferitele societăți ale Românilor americani se grupase în două federale mai puternice »Liga« și »Uniunea«, între cari erau certe continue, păgubind în mare măsura interesele adevărate ale fraților noștri de peste Ocean. Înțelegându-se tot mai mult acest lucru s'a început o acțiune de înfrățire, care s'a sfârșit prin unirea celor două federale, votată — prin plebiscit — la 7 August c. Ziarul »America« anunță cu multă bucurie acest eveniment și se bucură, că voturile s'au dat aproape în unanimitate pentru unire, văzând în aceasta o garanță sigură a trănicioarei operei săvârșite.

Peste 1000 propuneri de căsătorie făcute lui Lindbergh. Favorizat de soarte, aviatorul Lindbergh, căruia i-a succedat să treacă Oceanul atlantic — care a cerut după el atâtea victime — are mai nou și alte multe succese, în lumea femeilor. I-s'au adresat anume peste o sută de mii telegrame și 3 milioane și jumătate scrisori, conținând mărci pentru răspuns în preț de 10,000 dolari. La vre-o 14,000 persoane au trimis aviatorului sărbătorit colete poștale cu diferite daruri. Intre scrisorile primite, cu preferință dela femei, se găsesc peste 1000 oferte de căsătorie și oferta de 1 milion dolari pentru permisiunea de-a i-se filma ceremonia nupțială.

† **Romul Romonțian**, paroh în Zam-sâncrai-Aluniș (arhidieceză) s'a stins la 20 Septembrie c. în anul 66 al vieții și 40 al preoției sale cinstitute. Il deplâng numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

Publicație.

Din încredințarea băncii „PATRIA” S. A. Blaj prin aceasta îmi iau voie a aduce la cunoștință, că **se va închiria eu începerea zilei de 1 Ianuarie 1927, Hotelul și Restaurantul „Central” din Blaj** (fost până acum închiriat Dnei Handrea) **pe un timp de 6 ani.**

Reflectanții vor înainta *ofertele*, în plicuri închise, *până cel mai târziu în 15 Oct. 1927*, la direcțiunea Băncii.

Condițiunile specificate se pot vedea la birourile băncii în orele oficiale. *Blaj*, la 21 Septembrie 1927.

Dr. Zaharia Boila, avocat.

„Sfânta Unire” S. A. pentru editură.

Comunicat

Inregistrându-și firma, societatea noastră, în conformitate cu decizia de înregistrare a Onor. Tribunal Dumbrăveni, a ales ca organ pentru publicațiile sale oficiale ziarul »Unirea« din Blaj.

În cea dintâie ședință, ce a urmat după înregistrare, Consiliul de administrație a ales un Comitet de direcție compus din Dr. Ioan Bălan, Dr. Alexandru Rusu și Dr. Augustin Tătar, dând celui dintâiu și delegația de administrator. Comitetul s'a apucat numai decât de lucru.

Fiecare acționar a fost rugat, ca până la 1 Octombrie 1927 să plătească taxele cu cari mai restează, urmând ca în caz de neplată, în baza art. 7 alin. 2 din statute, sumele vărsate să treacă la fondul de rezervă al societății, Corespondența cu acționarii întâmpină mari dificultăți, la mulți dintre acționari necunoscându-li-se domiciliul actual.

În ce privește tipărirea de cărți, Consiliul de administrație a hotărât să tipărească mai întâiu »Urmarea lui Hristos« alui Toma a Kempis. Vor urma apoi alte cărți, cari se contribuie la întărirea credinței, ținând seama de nevoile generale ale neamului. Pentru a putea ajunge acest scop, Comitetul de direcție roagă și pe această cale pe cei ce cred că pot contribui la înflorierea acestui așezământ de cultură să-i pună la dispoziție lucrări »de cuprins religios, științific, literar și social, redactate în spirit creștinesc« (art. 2 din statute), potrivite cu gândul Consiliului de administrație. — Consiliul dorește ca toate publicațiile sale să fie tipărite în condiții cât se poate mai alese, și să remunereze pe fiecare scriitor în așa fel, încât munca depusă să aibă și cuvenita răsplătă materială.

Blaj, la 20 Septembrie 1927.

Comitetul de direcție.

Poliția orașului B L A J.

Nr. 7106—1927.

Ordin circular.

În urma hotărârii Consiliului de igienă din 23 August 1927, comunicat acestui oficiu de către Serviciul sanitar județan sub Nr. 1578—1927, dispun următoarele:

Se oprește cu desăvârșire *vinderea spiritului* locuitorilor în orașe și sate, respectându-se riguros art. 46—81 din Legea și Reg. sanitar, iar fabricanților de spirt și de diferite beuturi alcoolice li-se interzice de a mai vinde spirt decât numai cârciumarilor brevetați, arătând pe vas concentrația spiritului și cantitatea de apă, ce trebuie adăugată imediat ce ajunge cârciumarul acasă.

Contravenienții vor fi asupra pedepsiți. *Blaj*, la 16 Septembrie 1927.

Șeful poliției: **Barițiu**

Concurs

Pentru completarea postului de **director la filiala din Teiuș a băncii „Patria” din Blaj** se escrie concurs *cu termenul de 1 Decembrie a. c.*

Reflectanții au să-și înainteze cererea dinpreună cu documentele de lipsă și să-și formuleze pretensiunile.

1—3

PATRIA.

Preoți!

Invățători!

Comandați

LA LIBRARIA ANGA

— CLUJ —

„**Cărarea Fericirii**”

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.

> > până fină cu cruce aurită 140 >

> > piele lux, pe hârtie velină 280 >

> > > > scl. pentru dame 350 >

Nou!

Nou!

„**Domnului să ne închinăm**”

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare lei 25.

Prediei la morți 60 Lei

Prediei p. postul mare

50.— Lei

Teatre populare 15—30 Lei.
școlare 15—30 Lei.

Monoloage și dialoge

10—15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 Lei.

Porto recomandat costă 15—30 Lei.

Mare depozit de clopote

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericești. Odăjdii. Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT.

(20) 20—20

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.
(97) 13—?

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o mană ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 32—52